

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

UČEBNÍ TEXT KE KULATÉMU STOLU NA TÉMA:

Náhradní rodinná péče

Cílová skupina: pracovníci SPOD

Obsah kulatého stolu:

Teoretický úvod k tématu Standardu č. 7 a 14 vzhledem k náhradní rodinné péči a pověřeným osobám.

Odborný expert: Doc. PhDr. Dana Štěrbová, Ph.D.

Termín a místo konání:

Městský úřad Třinec, 3. 7. 2014

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

Zdroje ke studiu a použité literatury:

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění zákona č. 401/2012 Sb., (dále jen „zákon“):

Vyhláška ze dne 17. prosince 2012 o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí

ÚZ č.996 Rodinné právo (Sociálně- právní ochrana dětí, Mezinárodně právní ochrana dítěte, Registrované partnerství) – znění předpisů k 1.1.2014

Štěrbová, D. & Kalábová, S. (2008). *Teoreticko-praktická východiska v procesu zprostředkování náhradní rodinné péče s využitím modelu POSIS*. VIII. celostátní seminář Aktuální otázky náhradní rodinné péče, Brno 1.-2.10.2008.

Obecné informace:

Vymezení základních pojmů dle platné legislativy a vše související s umístěním dítěte „mimo rodinu“ – se systémem náhradní péče (rodinné a jiné)

Pro účely tohoto zákona - Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění zákona č. 401/2012 Sb., (dále jen „zákon“) se rozumí

a) jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte fyzická osoba, které bylo dítě svěřeno do výchovy rozhodnutím příslušného orgánu,

b) osobou pečující o dítě (dále jen „osoba pečující“) jiná fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte,

1. která je pěstounem,

2. která byla do dosažení zletilosti dítěte jeho pěstounem nebo poručníkem, a to po dobu, po kterou má nezaopatřené dítě nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte,

3. které je před rozhodnutím soudu o svěřením dítěte do pěstounské péče rozhodnutím soudu dočasně svěřeno do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem, a to po dobu trvání takové péče,

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

4. která je poručníkem dítěte, jestliže o dítě osobně pečuje, nebo

5. která má v osobní péči dítě, k němuž nemá vyživovací povinnost, a to po dobu, po kterou probíhá soudní řízení o ustanovení této osoby poručníkem,

c) osobou v evidenci fyzická osoba, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu.

Každý je oprávněn upozornit na závadné chování dětí jejich rodiče.

Každý je oprávněn upozornit orgán sociálně-právní ochrany na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti, na skutečnost, že rodiče nemohou plnit povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti, nebo na skutečnosti uvedené v § 6 písm. b) až h); tím není dotčena povinnost vyplývající ze zvláštního právního předpisu.

Dítě má právo požádat orgány sociálně-právní ochrany a zařízení sociálně-právní ochrany, státní orgány, kterým podle zvláštních právních předpisů přísluší též ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatele zdravotních služeb o pomoc při ochraně svého života a dalších svých práv; tyto orgány, právnické a fyzické osoby a pověřené osoby jsou povinny poskytnout dítěti odpovídající pomoc. Dítě má právo požádat o pomoc i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte.

Dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo pro účely sociálně-právní ochrany tyto názory svobodně vyjadřovat při projednávání všech záležitostí, které se ho dotýkají, a to i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte. Vyjádření dítěte se při projednávání všech záležitostí týkajících se jeho osoby věnuje náležitá pozornost odpovídající jeho věku a rozumové vyspělosti. Při své činnosti bere orgán sociálně-právní ochrany v úvahu přání a pocity dítěte s přihlédnutím k jeho věku a vývoji tak, aby nedošlo k ohrožení nebo narušení jeho citového a psychického vývoje.

Dítě, které je schopno s ohledem na svůj věk a rozumovou vyspělost posoudit dosah a význam rozhodnutí vyplývajících ze soudního nebo správního řízení, kterého je účastníkem, nebo jde-li o jiné rozhodnutí vztahující se k jeho osobě, obdrží od orgánu sociálně-právní ochrany informace o všech závažných věcech jeho osoby se týkajících; o dítěti starším 12 let se má za to, že je schopno informaci přijmout, vytvořit si vlastní názor a tento sdělit.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

Rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte má právo při výkonu svých práv a povinností požádat o pomoc orgán sociálně-právní ochrany, státní orgány, kterým podle zvláštních právních předpisů přísluší též ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, popřípadě pověřené osoby; tyto orgány v rozsahu své působnosti a pověřené osoby v rozsahu svého pověření jsou tuto pomoc povinny poskytnout.

Nastane-li situace, která ohrožuje řádnou výchovu a příznivý vývoj dítěte, kterou rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte nemohou nebo nejsou schopni sami řešit, je nezbytné přijmout na ochranu dítěte a k poskytnutí pomoci rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte potřebné opatření sociálně-právní ochrany podle části třetí.

Opatření sociálně-právní ochrany musí být zvolena tak, aby na sebe navazovala a vzájemně se ovlivňovala. Při výkonu a realizaci opatření mají přednost ta, která zabezpečí řádnou výchovu a příznivý vývoj dítěte v jeho rodinném prostředí a není-li to možné v náhradním rodinném prostředí; při tom se postupuje s využitím metod sociální práce a postupů odpovídajících současným vědeckým poznatkům.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ OSVOJENÍ A PĚSTOUNSKÉ PÉČE

Zprostředkování osvojení a pěstounské péče spočívá

a) ve vyhledávání dětí uvedených v § 2 odst. 2, kterým je třeba zajistit péči v náhradním rodinném prostředí formou pěstounské péče nebo osvojení,

b) ve vyhledávání fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny,

c) v odborné přípravě fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny k přijetí dítěte do rodiny,

d) ve výběru určité fyzické osoby vhodné stát se osvojitelem nebo pěstounem určitého dítěte, jemuž se osvojení nebo pěstounská péče zprostředkovává, a v zajištění osobního seznámení se dítěte s touto osobou.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

(2) Zprostředkování osvojení a pěstounské péče podle odstavce 1 písm. d) nesmí provádět jiné orgány, právnické nebo fyzické osoby, než jsou orgány sociálně-právní ochrany uvedené v § 4 odst. 1.

Zprostředkování osvojení Úřadem

Úřad vede pro účely zprostředkování osvojení evidenci

a) dětí uvedených v § 2 odst. 2 vhodných k osvojení v cizině,

b) dětí vhodných k osvojení v České republice, které nemají na území České republiky povolen trvalý pobyt nebo nejsou hlášeny k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů podle zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt cizinců na území České republiky ani nejsou oprávněny podle zvláštního právního předpisu trvale pobývat na území České republiky,

c) žadatelů vhodných stát se osvojiteli dětí uvedených v písmenu b),

d) fyzických osob vhodných stát se osvojiteli dětí uvedených v písmenu a), pokud tyto osoby nemají na území České republiky povolen trvalý pobyt, nepobývají přechodně na území České republiky po nepřetržitou dobu nejméně 365 dnů podle zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt cizinců na území České republiky ani nejde o cizince, kterému vyplývá nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie.

Děti uvedené

a) v odstavci 1 písm. a) jsou vedeny v evidenci na základě oznámení krajského úřadu (§ 22 odst. 8),

b) v odstavci 1 písm. b) jsou zařazovány do evidence na základě oznámení státních orgánů České republiky nebo státních orgánů nebo jiných organizací cizího státu řádně pověřených ve svém státě výkonem povinností při mezinárodním osvojení. Těmto orgánům nebo organizacím Úřad oznamuje zařazení dítěte uvedeného v odstavci 1 písm. b) do evidence.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

Žadatelé uvedení v odstavci 1 písm. c) a fyzické osoby uvedené v odstavci 1 písm. d) jsou zařazováni do evidence na základě rozhodnutí Úřadu. Do evidence nelze zařadit osobu vhodnou stát se osvojitelem dětí uvedených v odstavci 1 písm. b), jestliže sice splňuje podmínku pobytu na území České republiky podle § 20 odst. 1, avšak její obvyklé bydliště se prokazatelně nachází mimo území České republiky.

Úřad vyřadí z evidence

a) dítě, žadatele nebo osobu uvedenou v odstavci 1 písm. d), došlo-li ke zprostředkování osvojení, a to ke dni rozhodnutí o osvojení;

b) žadatele nebo osobu uvedenou v odstavci 1 písm. d),

1. zjistí-li závažné důvody, pro které nelze osvojení zprostředkovat,
2. poruší-li žadatel nebo uvedená osoba závažným způsobem povinnost sdělovat údaje rozhodné pro tuto evidenci, nebo
3. požádají-li o to žadatel nebo uvedená osoba;

c) dítě, požádají-li o to orgán nebo organizace uvedené v odstavci 2 písm. b).

Úřad vydá rozhodnutí o vyřazení z evidence jen v případech žadatelů a osob uvedených v odstavci 1 písm. d), nejde-li o vyřazení z evidence proto, že bylo rozhodnuto o osvojení. Úřad zasílá krajskému úřadu rozhodnutí o vyřazení žadatelů a osob uvedených v odstavci 1 písm. d); oznámení o vyřazení dítěte uvedeného v odstavci 1 písm. b) zasílá Úřad orgánům nebo organizacím uvedeným v odstavci 2 písm. b) a krajskému úřadu.

Pro vedení evidence, jde-li o dítě uvedené v odstavci 1 písm. a) nebo jde-li o osobu uvedenou v odstavci 1 písm. c), platí přiměřeně § 22 odst. 2, 3, 6 a 10.

Úřad přeruší zprostředkování osvojení po doby uvedené v § 24b odst. 1, jde-li o děti, které jsou vedeny také v evidenci dětí pro zprostředkování osvojení do ciziny nebo evidenci dětí vhodných k osvojení v České republice [odstavec 1 písm. a) a b)], nebo jde-li o žadatele uvedené v odstavci 1 písm. c).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

Pro účely vedení evidence Úřadem je krajský úřad povinen

a) na žádost Úřadu zjistit potřebné údaje a doplnit spisovou dokumentaci o dítěti vhodném k osvojení v cizině nebo o žadateli vhodném stát se osvojitelem dítěte z ciziny,

b) na žádost Úřadu prošetřit poměry, v nichž dítě žije, jde-li o dítě, které bylo v České republice osvojeno na základě zprostředkování osvojení z ciziny nebo které má být z ciziny osvojeno a nachází se v České republice v péči budoucích osvojitelů,

c) neprodleně oznámit Úřadu datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení dítěte.

(9) Osvojení dítěte do ciziny je Úřad povinen oznámit

a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,

b) matričnímu úřadu příslušnému podle zvláštního právního předpisu,

c) krajskému úřadu, na základě jehož oznámení Úřad do evidence dítěte zařadil.

Pro zprostředkování osvojení Úřadem, jde-li o osvojení v České republice, platí § 24 odst. 1 a 3 přiměřeně.

PĚSTOUNSKÁ PÉČE NA PŘECHODNOU DOBU

Krajský úřad vede pro účely zajištění pěstounské péče pro dítě na přechodnou dobu evidenci osob, které mohou pěstounskou péči po přechodnou dobu vykonávat. Do evidence se osoby zařazují na základě žádosti podané u obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen po doplnění žádosti o údaje a doklady uvedené v odstavci 3 neprodleně žádost postoupit krajskému úřadu.

Do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu, se zařazují osoby, které na základě odborného posouzení mají předpoklady pro výkon takové péče o dítě, a to zejména z hlediska krátkodobosti takové péče a péče o dítě krátce po jeho narození.

Evidence obsahuje

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

a) žadatelovy osobní údaje uvedené v § 21 odst. 5 písm. a),

b) doklady uvedené v § 21 odst. 5 písm. b) až f) a i),

c) písemný souhlas s tím, že krajský úřad je oprávněn kdykoliv

1. zjišťovat další údaje potřebné pro zařazení do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu,

2. zjišťovat, zda nedošlo ke změně skutečností uvedených v žádosti,

d) stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností k žádosti o zařazení žadatele do evidence,

e) stejnopis správního rozhodnutí podle § 47b s vyznačením právní moci nebo stejnopis dohody o výkonu pěstounské péče podle § 47b,

f) údaje o charakteristice a počtu dětí, kterým je osoba v evidenci schopna poskytovat pěstounskou péči na přechodnou dobu.

Odborné posouzení žadatele se provede na základě žádosti podané podle odstavce 3; pro odborné posouzení žadatele platí § 27 obdobně.

Krajský úřad rozhodne o zařazení žadatele do evidence uvedené v odstavci 1 a o jeho vyřazení z této evidence nebo o tom, že žadatel do této evidence zařazen nebyl. Opis rozhodnutí uvedeného v předchozí větě zašle krajský úřad obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. O vedení evidence o zařazení žadatele do evidence a o jeho vyřazení platí § 22 až 24c přiměřeně.

Krajský úřad předá opis seznamu osob zařazených do evidence osob, které mohou po přechodnou dobu vykonávat pěstounskou péči, a to včetně údajů uvedených v odstavci 3, obecním úřadům obcí s rozšířenou působností ve svém správním obvodu. Krajský úřad je povinen tento seznam bezodkladně doplňovat na základě změn, ke kterým v evidenci podle odstavce 1 došlo, a toto doplnění sdělit také uvedeným obecním úřadům obcí s rozšířenou působností.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

Soud může na návrh orgánu sociálně-právní ochrany svěřit dítě do pěstounské péče na přechodnou dobu osobám v evidenci, a to na

a) dobu, po kterou nemůže rodič ze závažných důvodů dítě vychovávat,

b) dobu, po jejímž uplynutí může matka dát souhlas k osvojení nebo po kterou může rodič souhlas k osvojení dítěte odvolat, nebo

c) dobu do nabytí právní moci rozhodnutí soudu o tom, že souhlasu rodičů k osvojení není třeba.

Bylo-li dítě svěřeno do pěstounské péče podle odstavce 7, je soud povinen nejméně jednou za 3 měsíce přezkoumat, zda důvody, pro které bylo dítě svěřeno do pěstounské péče, stále trvají. Za tím účelem si vyžaduje zejména zprávy příslušného orgánu sociálně-právní ochrany. Soud rozhodne o výchově dítěte vždy, odpadnou-li důvody, pro které bylo dítě svěřeno do pěstounské péče podle odstavce 7.

Pěstounská péče na přechodnou dobu může trvat nejdéle 1 rok. To neplatí, pokud jsou do pěstounské péče téhož pěstouna svěřeni sourozenci dítěte, kteří byli do této péče svěřeni později, ne však na dobu delší, než po kterou má trvat pěstounská péče podle věty první u sourozence, který byl do pěstounské péče na přechodnou dobu téměř pěstounovi svěřen jako poslední.

ÚSTAVNÍ VÝCHOVA A OCHRANNÁ VÝCHOVA

Po právní moci rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy obecní úřad obce s rozšířenou působností sjedná dobu a místo přijetí dítěte do příslušného zařízení pro výkon ústavní výchovy, které je označeno v rozhodnutí soudu; přitom vyzve rodiče nebo jiné fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte, aby dítě ve stanoveném termínu předali určenému zařízení, popřípadě s jejich souhlasem může zabezpečit umístění sám. Je-li po právní moci rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy nezbytné přemístit dítě ze zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, sjedná obecní úřad obce s rozšířenou působností dobu přijetí dítěte do zařízení pro výkon ústavní výchovy, které je označeno v rozhodnutí soudu. Převoz dítěte zabezpečí příslušné zařízení pro výkon ústavní výchovy ve spolupráci se zařízením pro děti vyžadující okamžitou pomoc, ve kterém se dítě nachází. Nepodrobí-li se rodiče nebo jiné

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte rozhodnutí soudu, podá obecní úřad obce s rozšířenou působností soudu návrh na výkon rozhodnutí.

SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA VE ZVLÁŠTNÍCH PŘÍPADECH

Obecní úřad je povinen učinit opatření k ochraně života a zdraví a zajistit uspokojování základních potřeb v nejnútnejším rozsahu včetně zdravotních služeb dítěti uvedenému v § 2 odst. 3, ocitlo-li se takové dítě bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy nebo narušeny.

O opatřeních uvedených v odstavci 1 uvědomí obecní úřad neprodleně obecní úřad obce s rozšířenou působností, který je povinen učinit další nezbytná opatření směřující k ochraně dítěte, a uvědomit, je-li to možné, o této skutečnosti neprodleně zastupitelský úřad státu, jehož je dítě občanem; současně je povinen projednat s ním způsob spojení dítěte s rodiči nebo jinými osobami za dítě odpovědnými. O skutečnostech uvedených ve větě první obecní úřad obce s rozšířenou působností informuje Úřad.

Nezbytnými opatřeními, která obecní úřad obce s rozšířenou působností učiní, jsou zejména

- a) podání návrhu na nařízení předběžného opatření,
- b) podání návrhu na ustanovení poručníka nebo opatrovníka dítěte,
- c) podání návrhu na ústavní výchovu dítěte,
- d) zprostředkování umístění dítěte v azylovém zařízení.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

PĚSTOUNSKÁ PÉČE

PRÁVA A POVINNOSTI PŘI VÝKONU PĚSTOUNSKÉ PÉČE

Práva a povinnosti osoby pečující a osoby v evidenci

Pro účely tohoto zákona se jako pěstounská péče posuzuje péče o dítě poskytovaná osobou pečující nebo skutečnost, že je fyzická osoba osobou v evidenci.

Osoba pečující a osoba v evidenci má

a) právo na poskytnutí trvalé nebo dočasné pomoci při zajištění osobní péče o svěřené dítě; tato pomoc spočívá zejména v zajištění krátkodobé péče

1. po dobu, kdy je osoba pečující nebo osoba v evidenci uznána dočasně práce neschopnou nebo při ošetřování osoby blízké,

2. při narození dítěte,

3. při vyřizování nezbytných osobních záležitostí,

4. při úmrtí osoby blízké,

b) právo na poskytnutí pomoci se zajištěním celodenní péče o svěřené dítě nebo děti, která je přiměřená věku dítěte, v rozsahu alespoň 14 kalendářních dnů v kalendářním roce, jestliže svěřené dítě dosáhlo alespoň věku 2 let,

c) právo na zprostředkování psychologické, terapeutické nebo jiné odborné pomoci alespoň jednou za 6 měsíců,

d) právo na zprostředkování nebo zajištění bezplatné možnosti zvyšovat si znalosti a dovednosti podle písmene f),

e) právo na pomoc při plnění povinností podle písmene h), včetně pomoci při zajištění místa pro uskutečňování styku oprávněných osob s dítětem a při zajištění asistence při tomto styku,

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

f) povinnost zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě v rozsahu 24 hodin v době 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích,

g) povinnost umožnit sledování naplňování dohody o výkonu pěstounské péče podle § 47b odst. 5 a spolupracovat se zaměstnancem pověřeným sledovat vývoj dětí podle § 19 odst. 6,

h) v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte povinnost udržovat, rozvíjet a prohlubovat sounáležitost dítěte s osobami dítěti blízkými, zejména s rodiči a umožnit styk rodičů s dítětem v pěstounské péči, pokud soud rozhodnutím nestanoví jinak.

Dohoda o výkonu pěstounské péče

Obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má trvalý pobyt osoba pečující nebo osoba v evidenci, navrhne této osobě uzavření dohody o výkonu pěstounské péče, která upraví podrobnosti ohledně výkonu práv a povinností založených v § 47a a současně informuje o možnosti uzavřít dohodu o výkonu pěstounské péče podle odstavce 4.

Pokud nebude dohoda o výkonu pěstounské péče uzavřena do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí příslušného orgánu o svěřeni prvního dítěte do péče osoby pečující nebo rozhodnutí o zařazení osoby v evidenci do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má osoba pečující nebo osoba v evidenci trvalý pobyt, upraví podrobnosti ohledně výkonu práv a povinností založených v § 47a svým rozhodnutím.

Dohoda o výkonu pěstounské péče nebo rozhodnutí příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností musí být v souladu s rozhodnutím soudu o svěřeni dítěte do péče osoby pečující nebo osoby v evidenci a s individuálním plánem ochrany dítěte, pokud byl zpracován. Při vydávání rozhodnutí nebo uzavírání dohody o výkonu pěstounské péče se přihlíží k zájmům a individuálním potřebám dítěte a k potřebám osoby pečující nebo osoby v evidenci, pokud jsou spojeny s výkonem péče o svěřené dítě.

Pokud není dohoda o výkonu pěstounské péče uzavřena s příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností, může dohodu o výkonu pěstounské péče se souhlasem příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností uzavřít s osobou pečující nebo osobou v evidenci obecní úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu nemá osoba pečující nebo osoba v evidenci trvalý pobyt, krajský úřad nebo pověřená osoba. Obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu nemá osoba pečující nebo osoba

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

v evidenci trvalý pobyt, obecní úřad, krajský úřad nebo pověřená osoba o této skutečnosti bezodkladně informuje příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností a zašle tomuto obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností opis dohody o výkonu pěstounské péče.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností, obecní úřad, krajský úřad nebo pověřená osoba, pokud uzavřely dohodu o výkonu pěstounské péče, nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, který vydal rozhodnutí podle odstavce 2, jsou povinny sledovat naplňování dohody o výkonu pěstounské péče nebo rozhodnutí podle odstavce 1 nebo 2 prostřednictvím svých zaměstnanců, kteří jsou povinni minimálně jednou za 2 měsíce být v osobním styku s osobou pečující nebo osobou v evidenci a s dětmi svěřenými do její péče. O průběhu výkonu pěstounské péče zpracuje zaměstnanec obecního úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu nemá osoba pečující nebo osoba v evidenci trvalý pobyt, obecního úřadu, krajského úřadu nebo pověřená osoba jednou za 6 měsíců zprávu, kterou předá obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má osoba pečující nebo osoba v evidenci trvalý pobyt.

Osoba pečující nebo osoba v evidenci uzavírá jedinou dohodu o výkonu pěstounské péče bez ohledu na počet svěřených dětí.

Jsou-li oba manželé osobou pečující nebo osobou v evidenci, společně uzavírají jedinou dohodu o výkonu pěstounské péče bez ohledu na počet svěřených dětí a bez ohledu na skutečnost, zda některé nebo všechny svěřené děti jsou svěřeny do jejich společné péče. To neplatí v případě dětí svěřených do výlučné péče jen jednoho z manželů, pokud manželé spolu nejméně po dobu tří měsíců prokazatelně nežijí a obecní úřad obce s rozšířenou působností na žádost jednoho z manželů rozhodne, že se ke skutečnosti, že oba manželé jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci, nepřihlíží.

Dohoda o výkonu pěstounské péče trvá po dobu, po kterou

a) trvá pěstounská péče,

b) trvá péče fyzické osoby, které bylo před rozhodnutím soudu o svěřením dítěte do pěstounské péče dítě rozhodnutím soudu dočasně svěřeno do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem,

c) je osoba rozhodnutím krajského úřadu vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu,

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

d) je fyzická osoba poručníkem, jestliže o dítě osobně pečuje, nebo

e) probíhá soudní řízení o ustanovení fyzické osoby poručníkem dítěte, k němuž nemá vyživovací povinnost.

Obecní úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností, krajský úřad nebo pověřená osoba mohou vypovědět dohodu o výkonu pěstounské péče

a) pro závažné nebo opakované porušování povinností, ke kterým se osoba pečující nebo osoba v evidenci zavázala v dohodě o výkonu pěstounské péče,

b) pro opakované maření sledování naplňování dohody o výkonu pěstounské péče nad výkonem pěstounské péče,

c) pro odmítnutí přijetí dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu bez vážného důvodu na straně osoby v evidenci.

Osoba pečující nebo osoba v evidenci mohou vypovědět dohodu o výkonu pěstounské péče bez udání důvodu.

Smluvní strana, která dohodu o výkonu pěstounské péče s osobou pečující nebo s osobou v evidenci vypověděla, o tom bez zbytečného odkladu informuje obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má osoba pečující nebo osoba v evidenci trvalý pobyt. To neplatí, pokud je smluvní stranou vypovězené dohody o výkonu pěstounské péče obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má osoba pečující nebo osoba v evidenci trvalý pobyt.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má osoba pečující nebo osoba v evidenci trvalý pobyt, je povinen poté, co se dozví o vypovězení dohody o výkonu pěstounské péče podle odstavce 2, do 30 dnů vydat rozhodnutí, které upraví podrobnosti ohledně výkonu práv a povinností založených v § 47a.

Pokud bude dohoda o výkonu pěstounské péče vypovězena osobou pečující nebo osobou v evidenci a nebude nahrazena novou dohodou o výkonu pěstounské péče do 30 dnů ode dne doručení výpovědi druhé smluvní straně, upraví podrobnosti ohledně výkonu práv a povinností založených v § 47a příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností svým rozhodnutím podle § 47b odst. 2.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

Výpovědní lhůta skončí nejpozději uplynutím 30 dnů ode dne, kdy byla výpověď doručena druhé smluvní straně, ne však dříve, než bude uzavřena nová dohoda o výkonu pěstounské péče. V případě, kdy obecní úřad obce s rozšířenou působností vydá rozhodnutí podle § 47b odst. 2, končí výpovědní lhůta dnem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY POVĚŘENÝMI OSOBAMI

Výkon sociálně-právní ochrany pověřenými osobami

Pověřené osoby poskytují sociálně-právní ochranu na základě rozhodnutí o pověření k výkonu takové činnosti (dále jen "pověření").

Pověřené osoby mohou v sociálně-právní ochraně

- a) vykonávat činnost podle § 10 odst. 1 písm. a) a § 11 odst. 1 písm. a) až c),
- b) vykonávat činnost zaměřenou na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku podle § 31 a 32,
- c) zřizovat zařízení sociálně-právní ochrany uvedená v § 39,
- d) uzavírat dohody o výkonu pěstounské péče podle § 47b,
- e) převzít zajišťování přípravy žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče k přijetí dítěte do rodiny [§ 19a odst. 1 písm. c)], kterou jinak zajišťuje krajský úřad (§ 11 odst. 2), provádět přípravy žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče a poskytovat odborné poradenství a pomoc těmto žadatelům a poskytovat fyzickým osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny a osvojitelům nebo pěstounům poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče,
- f) poskytovat osobě pečující, s níž uzavřely dohodu o výkonu pěstounské péče (§ 47b), výchovnou a poradenskou péči při výkonu pěstounské péče a sledovat výkon pěstounské péče; pokud osoba pečující o tuto službu požádá, je pověřená osoba povinna výchovnou a poradenskou péči poskytnout,

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

g) vyhledávat fyzické osoby vhodné stát se osvojiteli nebo pěstouny a oznamovat je obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,

h) vyhledávat děti uvedené v § 2 odst. 2, kterým je třeba zajistit péči v náhradním rodinném prostředí formou pěstounské péče nebo osvojení, a oznamovat je obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

Pověřené osoby nejsou oprávněny vykonávat sociálně-právní ochranu v jiném rozsahu, než je uveden v odstavci 2.

Osoby, které se podílejí na výkonu činností uvedených v odstavci 2 písm. e), jsou povinny splnit požadavky odborné způsobilosti podle § 49a odst. 2 písm. a) a b). V případě, že osoby nesplní podmínky uvedené ve větě první, jsou povinny prokázat praxi v oblasti náhradní rodinné péče v trvání nejméně 2 roky a absolvovat akreditované vzdělávací kurzy pro sociální pracovníky podle zákona o sociálních službách v rozsahu nejméně 200 hodin.

Standardy kvality sociálně-právní ochrany při poskytování SPO orgány SPO Dle Zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně právní ochraně dětí s platností k 1.1.2014

Standard č. 7 - Prevence

7a - Orgán SPO aktivně vyhledává a monitoruje ohrožené děti. Prokazatelně koordinuje, případně vytváří podmínky pro preventivní aktivity ve svém správním obvodu.

7b – Orgán SPO v rámci preventivních aktivit spolupracuje s dalšími fyzickými osobami, právníckými osobami a orgány veřejné moci, zejména s orgány územní samosprávy, pověřenými osobami, poskytovateli sociálních služeb, zástupci škol a školských zařízení, Policií České republiky, Probační a mediační službou, soudem, státním zastupitelstvím, poskytovateli zdravotních služeb, případně dalšími fyzickými osobami, právníckými osobami a orgány veřejné moci zúčastněnými na péči o ohrožené děti podle místních potřeb a podmínek. Všechny uvedené subjekty mohou jako formu spolupráce v rámci výše uvedeného zvolit tým pro děti a mládež.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

Standard č.14 - Návaznost výkonu sociálně-právní ochrany na činnost dalších fyzických a právnických osob

14 a -Orgán sociálně-právní ochrany zprostředkovává a doporučuje klientům služby jiných fyzických a právnických osob podle jejich potřeb, a to v souladu s cíli podpory stanovenými v individuálním plánu ochrany dítěte.

14 b - Orgán sociálně-právní ochrany se intenzivně věnuje oblasti přípravy na samostatný život u dětí starších 16 let, které se nacházejí v ústavní výchově, v náhradní rodinné péči nebo v péči kurátorů.

Standardy kvality sociálně-právní ochrany dětí při poskytování SPO pověřenými osobami podle §48 odst.2 písm.d) až f) zákona

Standard č. 2 Ochrana práv a chráněných zájmů

2a

1. PO důsledně dodržuje lidská práva a svobody, zejména práva dětí včetně práva na soukromí, důstojnost a rodinný život.
2. PO má písemně stanovena pravidla pro předcházení porušování základních práv a svobod, zejména má stanoveny mechanismy k nápravě a postupy vůči zaměstnanci, který by se porušování základních práv a svobod dopustil.
3. PO vždy zjišťuje zájem dítěte a přikládá mu váhu.

2b

PO chrání dítě před zneužíváním, zanedbáváním a týráním. Má písemně stanovený postup pro předcházení těmto situacím a písemně stanovený postup při zjištění takového jednání (jak ze strany rodiče či jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, tak zaměstnance pověřené osoby).

Standard č. 5 Podpora přirozeného sociálního prostředí

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

5a – PO podporuje děti ve vztazích s přirozeným sociálním prostředím.

5b - PO podporuje navazování kontaktů a sociálních vztahů s osobami dítěti příbuznými nebo blízkými, je-li to v jejich zájmu a má písemně stanovena pravidla, jak a kde kontakt dítěte s těmito osobami probíhá a jak na kontakt připravuje dítě, pěstouny, rodiče, osoby odpovědné za výchovu dítěte nebo osoby s dítětem příbuzné nebo blízké.

Standard č. 9

9a - PO má písemně zpracovány pracovní postupy a metodiky zaručující řádný a odborný výkon činností realizovaných na základě pověření po celou dobu platnosti pověření. Tyto postupy a metodiky PO zpracovává pro práci s cílovými skupinami.

9b – PO má písemně zpracována vnitřní pravidla pro realizaci příprav, průběhu a vyhodnocování příprav, včetně obsahu, formy a výstupů skupinové a individuální přípravy, způsobu práce s žadateli ve všech fázích procesu příprav.

9c – PO má vždy určeného sociálního pracovníka pro práci s dítětem a osobou pečující nebo osobou v evidenci.

Standard č. 10 Dohoda o výkonu pěstounské péče (PP)

10a - PO má písemně zpracována vnitřní pravidla pro uzavírání, změnu a zrušení dohod o výkonu PP, zejména, kdo je oprávněn dohodu uzavřít, změnit nebo zrušit, jaké další náležitosti, kromě těch zákonem stanovených, dohoda obsahuje, jaké přílohy jsou spolu s dohodou předány klientovi. Při uzavírání, změně nebo zrušení dohody pověřená osoba postupuje tak, aby obsah, a účel byl pro osoby z cílové skupiny srozumitelný.

10b – PO má písemně zpracována pravidla pro způsob hodnocení naplňování cílů uzavírané dohody o výkonu PP.

10c – PO plánuje společně s dítětem, osobou pečující nebo osobou v evidenci, rodinou dítěte, příslušným orgánem SPO průběh pobytu dítěte v PP. Základem tohoto procesu je

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

vyhodnocování realizované orgánem SPO a individuální plán ochrany dítěte vypracovávaný orgánem SPO.

10d – PO má pro osoby pečující a osoby v evidenci, se kterými má uzavřenu dohodu o výkonu PP, vypracovaný následný vzdělávací plán zaměřený na rozvoj kompetencí osoby pečující nebo osoby v evidenci a na zvyšování kvality PP.

Standard č. 11 Předávání informací

11a – PO pravidelně informuje dítě, osobu pečující nebo osobu v evidenci, rodinu dítěte, obecního úřadu obce s rozšířenou působností a případně další oprávněné orgány veřejné moci o průběhu SPO a naplňování plánu ochrany dítěte.

11b – PO má písemně zpracována vnitřní pravidla pro předávání případů dětí a rodin, se kterými se pracuje, mezi zaměstnanci pověřené osoby.

11c – PO má pro zaměstnance stanovený postup pro získávání a předávání informací o průběhu výkonu SPO u dětí a rodin, se kterými pracují.

Standard č. 12 Změna situace

12a – PO má písemně stanovena pravidla a postupy práce pro situace významných změn v životě dětí rodin, včetně ukončení pobytu dítěte v původní nebo náhradní rodině.

Nabízím jednu z cest, kterou aplikujeme s kolegyní dr. Kalábovou (KÚOK) při práci s rodinami. Jde o model POSIS, který byl představen v roce 2008 v Brně na celostátním semináři

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

k náhradní rodinné péči (Štěřbová, Kalábová, 2008). *Červeně jsou dány poznámky, jež se vztáží k novele zákona.*

PO SIS - Potřeba Odborné Spolupráce na Intervenci a Sanaci rodiny a dítěte

Model POSIS je:

P – praktický, prevence, právo (dítěte, rodičů, právo obecně)

O - odborně zabezpečen, objektivizuje situaci

S - sanační,

I – interaktivní, intervenční

S – sociální, saturující (nasycení)

PO – pomáhá (pomáhající) **SI** – situaci (dítěte a rodiny) **S** – sanuje (rodinu)

Model vychází z biopsychosociální systémové teorie, která má v centru svého zájmu jedince, rodiny a komunity. Sleduje chování těchto jedinců, rodin a společenství jakožto výsledek podnětů a interakcí biologických, psychologických a sociálních faktorů. Využívá teoretických základů a praktických zkušeností. Předpokládáme využití modelu POSIS v rámci zkoumání a posuzování jak rodin biologických, tak i rodin poskytujících náhradní rodinné prostředí. POSIS model bude využíván u všech typů rodin tak, aby mohlo dojít k zachycení problémů a jejich včasnému řešení (intervence), a tím se zabránilo odejmutí dítěte z prostředí biologické rodiny. Přednostně podporuje zacílenou podporu do prostředí nukleární rodiny dítěte. Upozorňujeme na to, každá rodina může být v dnešní době ohrožena. Modulové pojetí modelu POSIS a zejména systematická a řízená interakce mezi

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

moduly posiluje pozitivní transformační změny v péči o ohrožené děti. Lze jej použít jako vhodný a ověřený nástroj k optimalizaci systému této péče.

Model POSIS je složen z jedenácti (11) základních modulů, které jsou rozmístěny ve třech kategoriích. Kategorie I je *Modul priority* sestávající z jednoho modulu. Centrem v tomto modelu je modul priority: Modul rodiny a dítěte. Ohrožené dítě je vždy v centru zájmu a intervence. Kategorie II je tvořena *Moduly základními* (tři moduly – modul příbuzných a přátel, modul vzdělávací a zájmový, modul zdravotnický). Kategorii III naplňují *Moduly podpůrné* (sedm modulů - modul poradenský, modul sociální pomoci, modul péče o dítě mimo rodinu, modul krajského úřadu, modul Poradního sboru pro NRP krajského úřadu, modul Poradního sboru MPSV, modul Úřadu pro mezinárodně právní ochranu –ÚMPOD).

Model POSIS je modelem zaměřujícím se na přístup k dítěti a biologické rodině z multidimenzionálního pojetí. Multidimenzionalita a interdisciplinarita hrají významnou roli při posuzování rodinného systému, neboť pracuje s moduly, které působí ve *státní i nestátní* sféře v resortech ministerstev: zdravotnictví, školství, sociálních věcí, vnitra. Víceúrovňové pojetí se vzájemně multidiscipinárně prolíná na všech úrovních modelu. Mezi moduly je dynamika - proces se odehrává v čase a v různých vývojových fázích rodiny a vývojového období konkrétního dítěte. Biopsychosociální pohled sleduje zájmy zainteresovaných z hlediska jejich interakce. Vzájemné kauzalita spočívá v tom, že jedna část systému ovlivňuje každý další systém (modul). Je zřejmé, že některé systémy mají větší vliv, že nejde o lineární vzájemnost.

Profesní role obsažené v modulech značí konkrétní osoby, které shromažďují údaje, rozhodují o ohroženém dítěti z pozice svých pracovních funkcí. Profesní role je neoddělitelně spjata s *osobní rolí* (tzn. vlivy, které působily na jedince v profesní roli

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

v průběhu jeho osobního i profesního života a mohou mít vliv na jeho či její postojovou složku). Spojení osobní a profesní role se pak promítají do posuzování fungování rodinného systému, mají vliv na dovednosti vytvoření vhodného intervenčního a sanačního programu pro rodinu, na utváření optimálního poradensko terapeutického plánu pro dítě (**dnešní IPOD**)
Všechny kroky sanace a intervence jsou řízené *týmem*.

Zvláštní úlohu zastává modul Poradního sboru pro NRP představující rozhodující podklad pro doporučení k výběru vhodného náhradního rodinného prostředí pro dítě. **Zde došlo ke změně s aktuálním znění Zákona.**

Schéma modelu POSIS s profesními rolmi

Kategorie I:

Modul priority:

- modul RODINA + DÍTĚ
rodiče, dítě a sourozenci v biologické rodině, popř. v doplněné biologické rodině

Kategorie II:

Základní moduly

- modul příbuzných a přátel
prarodiče, tety, strýcové, bratřenci, sestřenice, ale zahrnujeme do něho také přátele, kamarády....
- modul vzdělávací a zájmový

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

zdravotní sestry v jeslích, pedagogičtí pracovníci v mateřských školách, základních školách, základních uměleckých školách atd., tedy pedagogové, vychovatelé, mistři odborné výuky, trenéři, instruktoři, zájmová oblast – kroužky....

- modul zdravotnický

zdravotní sestry, pediatři, kliničtí psychologové, kliničtí logopedi, terapeuti, specialisté...

Kategorie III:

Podpůrné moduly

- modul poradenský

sociální pracovníce, psychologové, speciální pedagogové, logopedi,

- modul sociální pomoci

sociální pracovníci, pracovníci státní sociální podpory, pracovníci neziskových organizací, společenství, dobrovolníci.....

- modul péče o dítě mimo rodinu

zdravotní sestry, pedagogičtí pracovníci, "tety", sociální pracovníce, lékaři, psychologové, terapeuti, specialisté,

- modul krajského úřadu

sociální pracovníci, psychologové, specialisté, další odborníci

modul Poradního sboru pro NRP krajského úřadu

sociální pracovníci, lékaři, psychologové, pedagogové, další odborníci – již nejsou!!!!

- modul Poradního sboru MPSV

sociální pracovníci, lékaři, psychologové, pedagogové, další odborníci ????

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

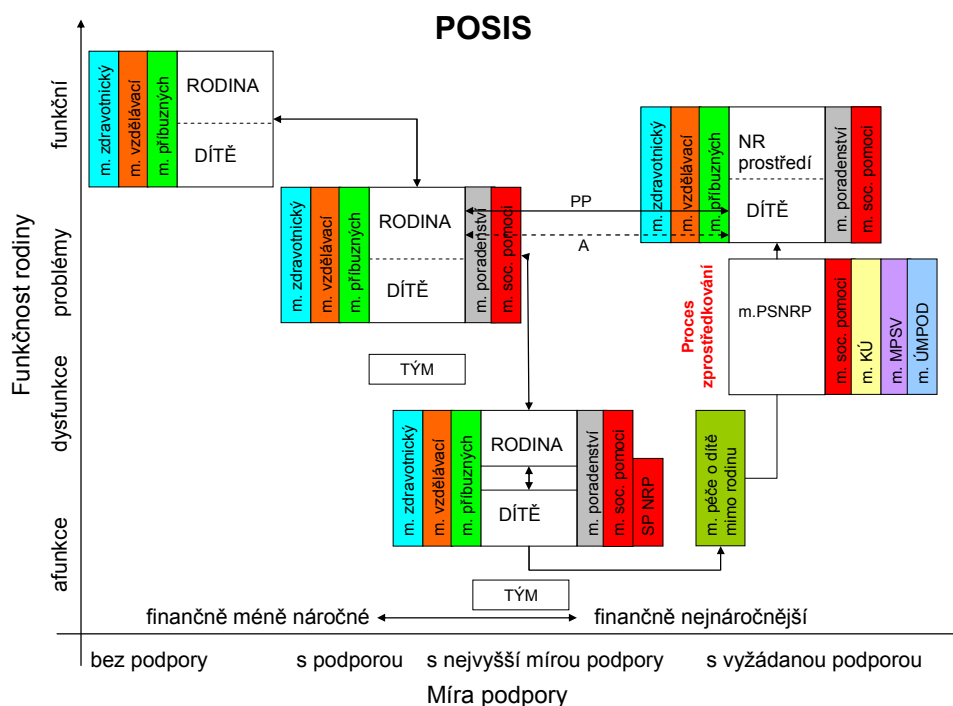
- modul Úřadu pro mezinárodně právní ochranu -ÚMPOD
právníci, sociální pracovníci, lékaři, psychologové, pedagogové, další odborníci...

V jednotlivých dílčích modulech (mimo kategorii I) mohou být zastoupeny další profesní role a pracovní funkce z různých rezortů.

Graf č. 1

Model POSIS

(Potřeba Odborné Spolupráce na Intervenci a Sanaci rodiny a dítěte)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

(Štěřbová, Kalábová, 2008)

Graf č.1 popisuje výsledek dynamického procesu fungování rodiny a potřebné míry podpory s vynaložením míry finančních prostředků. Základem je včasné sestavení odborného týmu, který by umožnil podržet problémovou rodinu nejlépe v úrovni problémového pásma za sestavení odborného plánu pro rodinu a dítě (dětí) v ní. Dostane-li se dítě mimo biologické prostředí původní rodiny a je-li umístěno do náhradního výchovného či rodinného prostředí, je důležité udržovat vazby na původní rodinné prostředí. Nemusí jít vždy o přímý fyzický kontakt, ale o udržení mentálního povědomí o původní rodině, což má významný vliv na přijetí sebe a své identity.

Cílem týmu a podpůrné péče je dosáhnout minimalizace podpůrných opatření, aby byla rodina schopna v průběhu podpůrných opatření (sanace, intervence) dosáhnout takové míry dovedností, které ji mohou posunout s využitím základních modulů (zdravotnický, vzdělávací, příbuzných) do funkčnější roviny. Z těchto důvodů je důležitá souhra všech modulů, aby se dostalo maxima podpory všem lidem (rolím) i v základních modulech. Je nutné rozvíjet systém primární prevence. Principy funkčnosti a vzájemnosti jsou základem primární prevence. Rodina by se měla stát jednotkou ve společenském systému s dovednostmi pomoci sama sobě, tedy s využitím mechanismů sebeuzdravovacích (naučených v předchozím a současném podpůrném systému).

Model POSIS vychází ze socio-politicko-ekonomického rámce. Je v souladu s aktuálními ministerskými tezemi. Je multidimenzionální a založený na několika úrovních. Je možné s ním pracovat jako s modelem, který lze aplikovat v praxi. Je flexibilní ve vztahu k měnícím se pravidlům a tendencím, je možno jej rozvíjet. Je v souladu s ověřenými postupy a přístupy

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

v zahraničí, reflektuje změny probíhající v současných rodinách ve společenském kontextu. Je ověřený jako účinný nástroj v procesu zprostředkování. Má tedy široký záběr. Model POSIS má výhody nejen pro přehlednost využitelnou v rámci edukace v oblasti péče o rodiny, ale jeho význam tkví v možných opatřeních, jež lze přijmout v rámci transformace zacílením na kvalitu poskytované péče a služeb v jednotlivých modulech, na jejich schopnost interakce a předávání informací pro kvalitní týmovou práci. Konceptně je využitelný pro práci ministerstev. Model POSIS umožňuje zpětnovazebné hodnocení práce s rodinou a vhodnost plánovaných a realizovaných sanačních opatření. Z těchto výstupů lze ověřit platnost a vhodnost zvolených opatření. Moduly jsou zasazeny v osách funkčnosti rodiny a potřebné míry sanace a míry finančních prostředků. Z hlediska míry podpůrných opatření je patrný dopad finančních nákladů, které stát vynakládá na podporu rodin. Model je směřován k efektivní sanaci a včasné intervenci a je úzce spojen s politickými výstupy.

Výhodou modelu je, že je uplatnitelný na každého jedince a na každou rodinu s hlavním cílem – bezpečí a blaho dítěte.

Nemáme-li dostatek informací z určitého modulu, nemůžeme dobře rozhodnout. Konkrétní výstup využitelný pro transformaci je struktura poradního sboru, v němž jsou odborníci z více z resortů (empirická zkušenost) s ověřenou odlišnou resortní filosofií, avšak přesto s nutnou shodou náhledu budoucí dobré podmínky pro život dítěte, které bylo zařazeno do evidence a procesu zprostředkování adopce nebo pěstounské péče

Předpokládáme využití modelu POSIS v rámci zkoumání a posuzování jak rodin biologických, tak i rodin poskytujících náhradní rodinné prostředí. POSIS model bude využíván u všech typů rodin tak, aby mohlo dojít k zachycení problémů a jejich včasnému řešení (intervence), a tím se zabránilo odejmutí dítěte z prostředí biologické rodiny. Oblast náhradní rodinné péče je významným prvkem umožňujícím poskytnout dítěti „nápravný“ vzor rodinného

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt CZ.1.04/3.1.03/C2.00097 Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany dětí na Městském úřadě v Třinci je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

prostředí, bylo-li odňato z nefunkční biologické rodiny. Přednostně však podporuje zacílenou podporu do prostředí nukleární rodiny dítěte. Upozorňujeme na to, každá rodina může být v dnešní době ohrožena. Neznamená to, že ohrožení musí vycházet vždy z prostředí rodiny, ale vliv mají i společenské faktory.

Pro dítě je optimální vyrůstat pocitech bezpečí a jistoty - doma. Nepleťme si pojmy domov a dům. Kouzlo domova není kouzlem domu. Neříkejme domovy tam, kde se platí za služby nebo kam bylo dítě umístěno. Mohlo by to být zaklínadlo. V domově se kouzlí a nezaklíná. Domov vytváříme. Každé dítě má rodinu. I když je momentálně pro dítě nedosažitelnou. Ale nelze ji (už vůbec žádným kouzlem) pro dítě vymazat.

Významnou pozornost v systému NRP je třeba zajistit dětem se zdravotním postižením!

Zpracovala: Dana Štěrbová, 25.6.2014